

ZAUSTAVI VREME ZA NAS

KEJTI KAN

Prevela Aida Bajazet

Beograd, 2017.

PRVI DEO

JEDAN

„Ovo je kraj.“ Njih dvoje trzavim pokretima pokušavaju da se približe jedno drugom: Karis teško i kratko diše, panika joj ispunjava providnu kacigu na skafanderu. „Sranje!“, izgovara ona. „Umrećemo!“ Pruža ruku prema Maksu, ali umesto da mu se približi, ovim pokretom uspeva samo da ga odgurne dalje od svog domašaja.

„Nećemo.“

„Nećemo umreti.“ Glas joj je promukao, disanje kratko i isprekidano i glasno se čuje unutar Maksove kacige. „O bože...“

„Nemoj to da govoriš!“, naređuje joj on.

„Gotovi smo. O bože...“

Njih dvoje propadaju kroz kosmos, vrteći se ukrug, i sve više se udaljavaju od svog broda; izgledaju kao dve sićušne bele tačkice na beskonačnom tamnom slikarskom platnu.

„Biće sve u redu.“ On gleda oko sebe, ali tamo nema ničeg za njih; ničeg osim duboke mračne vasiona, koja se prostire unedogled s leve strane, i planete Zemlje, koja lebdi u svemiru, obasjana živim bojama, s desne strane. Maks se jako isteže ne bi li nekako dohvatio Karisino stopalo. Tek što su njegovi prsti okrnuli njenu čizmu, počeo je da se obrće oko svoje ose i ne može da se zaustavi.

„Kako možeš da budeš toliko miran?“ govori ona. „O bože moj...“

„Prestani s tim, Karis! Hajde, saberi se!“

Ona se sada okreće naglavačke, stopalima prema njegovom licu, dok se on obrće tako da mu se glava nalazi negde kod njenih kolena.

„Šta da radimo?“

Maks privlači noge što može bliže svom telu, uspaničeno pokušavajući da proceni kako da promeni osu obrtanja. Gde je tačka oslonca? Osa rotacije? Ništa od toga ne zna.

„Ne znam“, kaže. „Ali znam da moraš da se smiriš da bismo smislili nešto pametno.“

„O bože!“ Karis počinje da mlatara rukama i nogama da bi tim pokretima promenila putanju propadanja. Uzalud, ne uspeva. „Šta ćemo, dođavola, da radimo?“

Posle sudara s njegovim telom, ona sad propada i obrće se brže od njega. „Kari, vidiš da se sve više razdvajamo dok padamo. Uskoro ćemo se toliko udaljiti da više nećemo moći da se spojimo.“

„Propadamo različitim putanjama...“

„Tako je.“ Maks razmišlja nekoliko sekundi. „Moramo nekako da se približimo jedno drugom“, kaže on. „I to smesta.“

„Dobro.“

„Na tri, počni da zamahuješ rukama kao da plivaš u bazenu.“ Pokazuje joj pokrete. „Presavij gornji deo tela koliko god možeš prema napred, a ja ću pokušati nekako da se dobacim do tebe. A ti me onda uhvati. Može?“

„Na tri.“

Čuje se pucketanje u njihovom zvučnom prenosu.

„Jedan.“

„Dva...“

„Čekaj!“ Karis diže ruku prema njemu. „Zar ne možemo da iskoristimo silu sudara da promenimo smer kretanja prema *Laertu*?“

Sa svojim mat crnim stranicama i bez vidljivih svetala na trupu, *Laert* stoji napušten iznad njih poput usamljene jedrilice koja tiho klizi kroz noć.

„Kako?“

„Ako se jedno od nas dovoljno snažno sudari s drugim, hoće li nas ta sila vratiti unazad?“

Maks razmišlja. Možda. *Možda?* „Ne. Hajde prvo da se vežemo jedno za drugo, pa ćemo onda videti šta ćemo dalje. Moramo odmah to da učinimo, pre nego što otploviš predaleko. Spremna?“

„Spremna.“

„*Sad!*“

Karis se snažno odbacuje napred, a Maks unazad. Ona zamahuje rukama grabeći prema njemu, dok se on odbacuje nogama prema njoj; na

trenutak, njih dvoje su kao otvoreni i zatvoreni navodnik, zatim ih sila zamaha postavlja u paralelan položaj, da bi se trenutak kasnije namestili u istu ravan. Karis ga onda hvata za nogu i grli mu stopala. „Imam te!“

Sad on propada naglavačke, a ona stopalima. Koristeći se obema rukama i pridržavajući se jedno za drugo, polako uspevaju da se okrenu u smeru kazaljke na satu i da se postave licem u lice.

„Zdravo.“ Karis ga obuhvata rukama oko vrata. On vadi sigurnosno uže iz svog bočnog džepa i nežno ga obmotava oko njihovih tela, pričvrstivši je tako uza sebe.

Maks hvata vazduh. „Moramo nešto da smislimo.“ Okreće se unazad i gleda prema *Laertu*, koji i dalje lebdi nad njima, s tim što se oni svakog sekunda sve više udaljavaju od njega. „Moramo da potražimo pomoć.“

Karis se pomera prema Maksovim leđima i pretura po spremištu na astronautskom odelu. „Ko će nam ovde pomoći? Nismo videli živu dušu još od...“

„Znam.“

„Imamo i lampe, i uže, i vodu“, govori ona. „Zašto, pobogu, nismo pomeneli i pogonsko gorivo? Baš smo glupi.“

„Morali smo da pokušamo...“

„Nije trebalo toliko da žurimo. Trebalo je da me pustiš da se vratim i uzmem taj azot...“

„Bila je *hitna situacija*. Šta je trebalo da uradim? Da gledam kako ti se glava smanjuje, a ti se gušiš i umireš?“

Ona se vraća u prvobitni položaj, tako da im se sada kacige dodiruju, i gleda ga prekorno. „To ne funkcioniše tako, i ti to dobro znaš. Evsa kaže da je taj mit o smanjenju glave nastao u lošim filmovima XXI veka.“

„Evsu je rekla mnogo toga. Rekla je, na primer, da ćemo biti potpuno bezbedni i da ništa neće krenuti naopako.“ Maks dodiruje bedž na rukavu na kom piše *Evropska Vojvodstva - Svemirska agencija*. „Osim toga, ako se sećaš, oni su ti koji su nas naterali da potpišemo dokument kojim se odričemo postupka procene rizika.“

„Ne mogu da verujem da se ovo dešava“, kaže Karis i osvrće se oko sebe. „A da pokušamo s *Ozrikom*?“

„Da. Naravno. Da!“ Maks je snažno grli.

Kejti Kan

Karis povlači svoju elektronsku narukvicu preko zgloba šake i počinje da pokreće prste kao da tipka po nevidljivoj tastaturi.

Ozriče, javi se?

Strpljivo čeka na odgovor.

Jesi li tamo, Ozriče?

Ovde sam, Karis. Prvo se začuo zvučni signal i odmah zatim na levoj strani unutrašnjeg dela njene providne kacige pojavljuju se plava slova.

„Hvala bogu, Makse, uspostavila sam vezu s *Ozrikom!*“ *Možeš li pozvati nekog da nam pomogne?*

Naravno, Karis. Koga bi želela da pozovem?

Bilo koga. Bazu? Evsu?

„Pitaj da li u blizini ima nekih brodova, za svaki slučaj.“

Ima li nekog u blizini da nas pokupi, Ozriče?

Nema, Karis. Žao mi je.

Jesi li siguran?

Da, Karis. Žao mi je.

Možeš li se povezati sa Zemljom?

Ne, Karis. Žao mi je.

Isfrustrirana, ona ispušta prodoran zvuk koji se izobličuje unutar kacige i prolazi kroz uređaje za komunikaciju.

Zašto ne možeš?

Moj prijemnik je oštećen u havariji. Mislim da je Maks pokušao da ga popravi pre nego što smo ostali bez kiseonika, Karis.

Jebiga!

Molim, Karis?

Izvini, Ozriče. Greška u kucanju.

U redu je, Karis.

U velikoj smo nevolji. Možeš li nam nekako pomoći, Ozriče?

Kako bi želela da vam pomognem, Karis?

Ona duboko uzdiše. „Makse, nema poente razgovarati s njim, samo ponavlja jedno te isto.“

On prelazi dlanom preko rukava njenog svemirskog odela. „Nisam imao vremena da podesim svoju elektronsku narukvicu, tako da ćeš za sada ti morati da je koristiš. Pronađi bilo šta. Ima li u blizini ikakvog broda?“

Ona odmahuje glavom.

Zaustavi vreme za nas

Ozriče, možeš li usmeriti Laerta prema nama?

Negativno, Karis. Navigacioni sistemi ne rade.

Možeš li ga nekako pomeriti?

Negativno. Navigacioni sistemi ne rade.

Možeš li ga okrenuti?

Negativno. Navigacioni sistemi ne rade. Ne radi ni sistem za navođenje i ne mogu da okrenem Laerta.

Kad bi sad mogla da čupa kosu, svakako bi to učinila, ali ne može, jer su joj šake zarobljene u rukavicama, a svetlosmeđa kosa, upletena u pletenicu, u kacigi od neprobojnog stakla. Cvetić, koji je imala zadenut iza uha, negde je ispao.

Možeš li naći način kako da se vratimo na brod?

Karis? Ako smem da primetim nešto mnogo važnije...

Ozriče, smisli kako da se vratimo na brod!

Analiza situacije govori da se nalazite na putanji s koje nije moguće doći do *Laerta* bez azotnog raketnog motora, Karis. Imaš li azotni raketni motor, Karis?

Možeš li prestati da navodiš moje ime na kraju svake rečenice, Ozriče?

Naravno.

Hvala. Ne, nemamo ni gorivo ni motor. Postoji li drugi način?

Molim, sačekajte dok ne bude gotova analiza situacije.

Požuri! „Ozrik kaže da ne možemo nazad bez raketnih motora.“

Maks na to napravi grimasu. „Baš nikako?“

Karis? Nešto mnogo važnije je...

Čekaj malo.

„Šta još možemo da pokušamo? Ozrik kaže da navigacioni sistemi ne rade...“

Karis?

Šta je, Ozriče?

Analiza situacije pokazuje da vaša spremišta za kiseonik nisu puna.

Dosta dugo smo van broda.

Zbir količine preostalog i upotrebljenog kiseonika ne slaže se sa standardnom ukupnom količinom kiseonika.

Ne razumem. Pojasni, Ozriče. Molim.

Vaša spremišta za kiseonik nisu dovoljno napunjena.

Kejti Kan

Kako to misliš?

Analiza situacije pokazuje da gubite kiseonik.

„Molim?“ Od iznenađenja je zaboravila da *Ozrik* ne može da je čuje, pa zato brzo otkuca isto pitanje.“

Molim?

Oboma vam curi kiseonik iz spremišta, Karis.

Koliko nam je kiseonika ostalo?

„Kari?“, dozva je Maks.

Računam...

Požuri, Ozriče!

Plašim se da vam je ostalo kiseonika samo za još devedeset minuta, Karis.

DVA

Devedeset minuta

„Kari. Šta se dogodilo?“ Maks je hvata za ramena, ali ona ne može da se smiri. „Šta je Ozrik rekao?“

Izvini što stalno ponavljam Karis, Karis.

„Devedeset minuta“, izgovara ona, teško dišući. „Preostalo nam je kiseonika za još samo devedeset minuta.“

On se odmiče, prestravljen. „To ne može biti istina. Ne može. Trebalo bi da imamo rezerve vazduha za još najmanje četiri-pet sati. Mi...“

„Mi ćemo umreti, Makse. I to ubrzo.“ Ona se jedva suzdržava da ne zaplače, a on prebira po mislima, tražeći prave reči.

„Moramo smesta da se vratimo na brod“, konačno progovara on. „Ali pre svega, prestani da paničiš. Tako dišeš ubrzano i samo trošiš više kiseonika.“

„Gubimo vazduh.“

On se trza. „Stvarno? Sada?“

„Da. Ozrik kaže da su nam spremišta za vazduh napukla.“

„Oba?“, pita on.

„Oba.“

„Kojе sranje!“ Ovog puta je Maks bio taj koji psuje. „Onda moramo odmah da ih zapašimo.“ Gleda je u lice pokušavajući da proceni količinu njene panike. „Hoćeš li da pokušam da pronađem rupu u tvom rezervoaru, a ti da za to vreme držiš vazduh?“

„Ne, u redu je“, kaže ona dok joj srce udara kao ludo. „Prvo ću ja proveriti tvoj.“ Karis otpušta uže kojim su vezani i odmiče se od njega elegancijom balerine. „Raširi ruke i noge kao da praviš anđela u snegu“, govori ona i hvata ga za ručni zglob i za članak na nozi. Onaj jedini sloj od tkanine na opremi, koja izgleda kao ronilačko odelo ukršteno s viteškim

oklopom, a koja hermetički prijanja za njegovu kožu štiteći je od svemirskog vakuuma, bio je mek pod njenim prstima. „Ne ispuštaj moju ruku.“

Maks širi ruke i noge lebdeći negde u predelu njenog struka. Karis se naginje napred tako da površina njegove odeće bude u nivou njenih očiju, sve vreme ga držeći za ruku. Ovo nije nimalo lak zadatak, pošto nisu mirni – oboje se neprekidno kreću dok padaju kroz nešto što izgleda kao beskrajni prostor van božjeg domašaja.

Brzo se pomerajući, ona prelazi pogledom i rukom preko srebrnog metalnog spremišta na Maksovim leđima. Svaki deo tog spremišta izdvojen je glatkim, izlivenim žlebovima, na čijim stranama se vide razna očitavanja istaknuta plavom bojom. Karis ga opipava uzduž i popreko i konačno pronalazi mesto na dnu, odakle izlaze golom oku nevidljivi molekuli vazduha. „Pronašla sam ga.“ Zatim iz džepa na svom kolenu vadi set za krpljenje, koji uvek mora da joj bude nadohvat ruke, i lepi ga preko otvora, vodeći računa da mehurići vazduha ne mogu da procure ni sa strane.

„Gotovo?“, pita Maks.

Ozriče, kuca ona, jesam li zaustavila curenje?

Na staklu njenog skafandera pojavljuju se plava slova praćena karakterističnim zvučnim signalom. Potvrđujem, Karis.

„Jeste, gotovo je“, odgovara ona, glasno uzdahnuvši.

„Hajde sada da popravimo tvoj rezervoar.“

Ona okleva. „Sve ovo nije trebalo ovako da ispadne. Nije trebalo čak ni da budemo ovde.“

„Pusti sad to, Kari.“

„Preostalo nam je vazduha za još svega devedeset minuta.“ Zatim počinje da rida, uprkos njegovom tešenju i pokušaju da je smiri. Inače, to je ono što on uvek čini – jednostavno se odvoji od stresne situacije, odbijajući da prihvati poraz, ne prihvatajući Karisina osećanja kao stvarna. Tako uvek radi. On od svega pravi šalu.

„Ne znam za tebe, ali ja ću na Majndšeru napisati veoma negativnu kritiku o ovoj našoj svemirskoj pustolovini.“

„Ućuti, Makse!“, kori ga ona između dva jecaja. „Sad stvarno nije vreme za tvoje usrane šale.“

„Znam.“

A te njegove šale uvek stižu u nevreme: u toku astronautske obuke, usred sahrane, kad su se poznavali.

Zaustavi vreme za nas

„Šta da radimo?“

„Prvo ćemo se oboje smiriti, zatim ćemo se malo prestrojiti, a onda ću te ja lepo spasti.“ Osmehuje joj se. „Kao i svaki put.“

Upoznali su se pre tri meseca, u Rotaciji, kada je Karis, kao nova stanovnica Evropskog grada, došla da uči jezike u regionalnoj jezičkoj laboratoriji. „Moj kolega je premešten ovde iz Vojvodstva 11“, rekla je Karis instrukturu, „tako da treba da naučim savremeni grčki jezik.“ Jezička laboratorija bila je uređena kao starinski lanac kafeterija, osvetljena svetiljkama čije je svetlo bilo usmereno nadole, opremljena sofama od veštačke kože, a mirisala je kao da je u njoj upravo ispržena loša sirova kafa. Na veselom posteru, koji je stajao na zidu iza pulta, pisalo je: „Ako naučite pet svetskih jezika, moći ćete da razgovarate sa 78% ukupnog stanovništva na Zemlji.“

Nakon zvučnog signala i zelenog svetla, instruktor odmah započe kurs, koji se projektovao na Karisinoj radnoj stanici.

„Hvala.“ Prevukla je mrežu elektronske narukvice preko svojih šaka i započela mukotrpan posao uzastopnog prepisivanja grčkog alfabeta. Negde na polovini trećeg kruga setila se da bi mogla nešto i da pojede. Preko cela tri zida protezao se svetleći displej – *Volrivers* – na kom su se svakog trenutka u realnom vremenu smenjivale najsvežije informacije, vremenska prognoza i najnovije vesti. Karis je brzo ukucala upit na Majndšer preko svoje elektronske narukvice. *Zna li iko gde u Vojvodstvu 6 može da se kupi guščija mast?* Ova rečenica pojavila se na zidu na savršenom španskom jeziku. Treperila je tamo nekoliko trenutaka, da bi se potom izgubila u moru komentara, pitanja i anegdota ispisanih na raznim jezicima kojima se govorilo u ovom vojvodstvu. Kad je stigla do slova omega, krenula je unazad kroz grčki alfabet.

Cing! Karis je podigla pogled; neko joj je odgovorio.

Za šta ti je potrebna guščija mast, i to danas, u ovo vreme? Poruka je bila napisana na francuskom.

Osećajući se pomalo buntovnički, odgovorila je na katalonskom: *Za kuvanje.*

Cing! Rumunski. *Zašto uopšte kuvaš danas, i to u ovo vreme?*

Prženi krompir. Portugalski.

Pitam ZAŠTO kuvaš. Nemački.

Kejti Kan

Budući da joj je nemački bio slaba strana, Karis se prebacila na italijanski, pritom se nestašno smeškajući. *Imam nove susede. Želela bih da im poslužim hrskavi prženi krompir. Imaš li neku ideju?*

Ponovo italijanski. *O tvojim novim susedima? Žao mi je, nemam.*

U ovoj maloj lingvističkoj igri, ponavljanje odgovora na istom jeziku značilo je neku vrstu pobede, zbog čega se Karis široko osmehnula samoj sebi. *Možda si ti jedan od mojih novih suseda. Možda ću baš tebi poslužiti taj prženi krompir, koji će biti toliko gumen da ćeš misliti da žvaćeš lopticu skočicu. I možda će ti onda biti žao što mi nisi pomogao da pronađem gušćiju mast.*

Cing! Ne verujem strancima koji kuvaju.

Pa, u restoranima unutar Rotacije jedeš hranu koju ti kuvaju nepoznate osobe, odgovorila je.

Ne, ne jedem. Ja sam kuvar.

Karis je malo zastala. *Ti radiš u restoranu Rotacije?*

Aha.

Odlično. Možda mi možeš dati neki kulinarski savet. Recimo, da li slučajno znaš gde mogu ovde da nabavim gušćiju mast?

Nema odgovora.

Molim te? Dodala je i smajlija čisto da bi privolela sagovornika da joj odgovori.

Cing! Pokušaj u klasičnom supermarketu u Pasedžu.

Hvala lepo.

Zamisli, imaju čak i konzerviranu hranu, i to danas, u ovo vreme.

Opsednut si tom današnjicom u ovo vreme, odgovorila je Karis. Triput ponovljena fraza.

Ko nije opsednut? Toliko toga se promenilo.

Istina. Hvala na pomoći. Kasnije ću otići do tog supermarketa. Završila je još šest ponavljanja grčkog alfabeta, zatim je skinula mrežnu elektronsku narukvicu i krenula u nabavku, noseći u mislima sintaksu prženi krompir na sedam različitih jezika.

Karis je izašla napolje u divno septembarsko veče dok je nežni povetarac lagano strujao kroz razvaline. Glatke staklene i čelične konstrukcije, nalik avetima, koje čuvaju i podupiru novosagrađenu unutrašnjost, izdizale su

se na ciglama i temeljima odavno srušenih zgrada. Tu i tamo videli su se ostaci uskih uličica, čiji su omalterisani zidovi bili ojačani čeličnim nosačima. Unutar tih izlomljenih drvnih građevina, napravljene su prostorije od ogromnih staklenih ploča po sistemu ruskih babuški, jedna unutar druge.

Dok je prelazila preko trgova prepunih kafića, nebo se polako bojilo u narandžasto. Koračala je s rukama prekrštenim na grudima, a zatim je zastala na uglu, pošto ju je njen mikromodul zaustavio. „Razveseli se, ljubavi, možda nikad nećeš ni stići“, rekao je glas, a ona je na to ljutito okrenula ručni zglob prema sebi.

„Budu li meteoriti počistili ljudski rod, znam koga bih volela prvog da odnesu“, promrmljala je, a onda joj je mikromodul konačno pokazao put kojim treba da ide.

Stigavši do široke kaldrmisane ulice oivičene drvoredom, Karis je skrenula u deo s prodavnicama, čije su čeone strane bile toliko naherene od starosti da su ih poduprli čeličnim nosačima. Ulaz jedne od njih, iznad kog je stajala svetleća tabla s natpisom *Foks supermarketi*, bio je ukrašen zavesom od šarenih perlica. Ispred je stajao stalak s novinskim plakatom na kom je pisalo: „Radijacija u SAD konačno na bezbednom nivou.“

S obe strane ulaznih vrata bile su poređane starinske žičane korpe i kolica. Karis je pomerila zavesu u stranu, na šta se čulo karakteristično, ritmično pucketanje, a zatim je ušla unutra.

Na podu pored gondole broj osam klečao je neki muškarac i slagao konzerve na policu. „Oprostite što vas uznemiravam“, obratila mu se, „možete li mi reći gde stoji gušćija mast, ako je imate?“

On se okrenuo prema njoj. Imao je tamnu i blago kovrdžavu kosu, koja mu je padala preko čela, i plave vesele oči, koje su sijale kao da je upravo ispričao vic koji je ona prečula. „Vi mora da ste Karis.“ Završio je sa slaganjem konzervi, uspravio se i pružio joj jednu. „Razgovarali smo danas. Zdravo.“

Zbunjeno je ispružila ruku prema njemu i uzela konzervu.

„Vi... čekajte. Molim?“

„Preko Majndšera.“

„Ali zar niste rekli da ste kuvar? U Restoranu Rotacije?“

„Nisam. Jesam. Pa, otprilike.“ Malo je pocrveneo. „U stvari, postaću. Završio sam kompletnu obuku u prethodnoj Rotaciji, pa se iskreno nadam

da ću dobiti posao u nekom od ovdašnjih restorana. Ali tek kad mi neko bude pomogao oko vođenja porodičnog posla“, pokazao je rukom po prodavnici. „Tek onda ću moći da odem.“

„Dobro“, rekla mu je vrteći u ruci onu konzervu s guščijom mašču. „Nadam se da ćete uskoro pronaći nekog.“

„Hvala“, rekao je. „A čime se vi bavite?“

„Letenjem.“

„Puštate papire zmajeve?“

„Ne, upravljam svemirskim brodovima.“

Napravio je impresionirani izraz lica. „To je baš kul.“

Karis je napravila mali korak unazad. „Moram da idem, već kasnim s pripremom večere. Hvala vam na pomoći i... drago mi je što smo se upoznali.“

„Nema na čemu. Inače, ja sam Maks.“

„Karis.“ Nespretno mu je ispružila ruku i on ju je prihvatio i protresao. „Kako ste pronašli moj upit?“, upitala je.

„Svi upiti s Majndšera s ključnim rečima koje se tiču hrane direktno se sprovode u prodavnice i restorane.“

„Pametno.“ Klimnula je glavom i krenula prema izlazu. „Hvala vam.“

„Osim toga“, doviknuo je za njom, „vaša slika na profilu je mnogo lepa, pa je i to pomoglo.“

Karis se osvrnula preko ramena. „Poslovođa prodavnice, kuvar i on-lajn-voajer? Vi mora da imate pune ruke posla“, rekla je šaljivim tonom.

„Kao što vidite, obavljam tri ozbiljna posla“, rekao je. „Osim toga, odgovorili ste mi kad sam vam se obratio na francuskom. Taj jezik sam naučio na svojoj poslednjoj Rotaciji.“

Okrenula se prema njemu i začuđeno ga pogledala. „Niste koristili modul za automatsko prevođenje?“, upitala je i pokazala glavom prema elektronskoj narukvici na njegovoj ruci.

„Nisam.“

„Nisam ni ja“, rekla je, na šta su se oboje osmehnuli. „I ja sam bila stacionirana u V-8. Pre dve Rotacije. Bila sam na jugu, pored mora.“

„A ja sam proveo tri godine u Parizu. Tamo sam naučio da kuvam. Znaite, pravim opako dobar sufle.“

Nakon nekoliko sekundi, ona mu se ponovo obratila. „Slušajte, večeras mi dolaze komšije na večeru. Svega njih nekoliko, ništa specijalno, obična

sedeljka, tek koliko da se malo bolje upoznamo. Ovde su mi svi ionako kao španska sela. Hoćete li i vi da dođete?“

„Biće mi zadovoljstvo. Bili ste u Španiji?“

„Nisam, to se samo tako kaže. Sigurna sam da ste čuli za taj izraz i samo me zavitlavate. Znači, dodajem i šaljivdžija na listu vaših zanimanja. Dakle? Večeras u osam? Poslaću vam svoju adresu fleksom. Ponesite nešto. Bilo šta.“ Ponovo je klimnula glavom i okrenula se da pođe. „Dobro. Onda se vidimo kasnije.“

Svetlost sveća odbijala se od šest kristalnih čaša za vino i flaša za vodu – večera je bila u punom jeku. Preko dva zida Karisine dnevne sobe protezala su se dva ogromna ekrana za Volrivers; na jednom su se smenjivale vesti, dok je drugi služio za Majndšer. Karis je promenila boju slova na oba ekrana u toplu narandžastu. Kroz metalne rešetke nekadašnje ograde balkona, koja je krasila fasadu prethodne zgrade, probijale su se mesečeve senke, dok je kroz prastare žaluzine dopirao šum morskih talasa. Večera je poslužena u obliku švedskog stola; na njemu su se našli pečena piletina, povrće, jorkširske pogačice i Karisin čuveni i toliko najavljivani pečeni krompir.

„Jorkširske pogačice i piletina?“, rekla je Ljiljana, jedna od Karisinih novih koleginica. „Nije li to pomalo...“

„Neobično“, rekao je Džon, građevinski inženjer i Karisin novi komšija preko puta, dok je posezao za kašikom za posluženje. „Tamo odakle ja dolazim, svako jede ono što voli i niko ne mari za pravila.“

„Odakle si ti, Džone?“, upitala je Karis zahvalno ga gledajući.

Džon se malo promeškoltio i nakašljao. „Pa, eto, kao i svi mi, ni ja ne znam tačno odakle sam. Moja najstarija sećanja su iz Vojvodstva 3. Bilo mi je tad pet godina. Baka me je odvela na prženu ribu i krompiriće, ali ja nisam hteo to, već sam želeo puding. Bio sam veoma probirljiv i skoro da nikad ne bih pojeo sve iz tanjira. Kuvar u restoranu odmah je shvatio o čemu se radi, pa mi je doneo pohovanu čokoladu s krompirićima.“ Svi za stolom su se nasmejali ovome. „Znam da je smešno. Ali kuvarev trik je upalio – po prvi put sam počistio sve iz tanjira. Baka me je još dodatno nagradila, tako da sam do kraja meseca svaki put jeo sve iz tanjira.“

„Dižem čašu u to ime“, rekla je Ljiljana. Svi za stolom učinili su isto to. „Za tvoje prvo čišćenje tanjira.“

Džon se ozario dok su se kucali čašama. „A šta je s tobom, Lijana? Odakle si ti?“

„Ja sam Lji-lja-na“, ispravila ga je. „Znam da moje ime izgleda drukčije kad se napiše na Majndšeru.“

„Oprosti, Ljiljana.“ Ovog puta je ispravno izgovorio njeno ime. „Imaš lepo ime.“

„Moji roditelji su bili na Rotaciji pored Jadranskog mora kad sam začeta, pa otud i moje ime, mada sam zapravo čistokrvna Afrikanka. Poslednji put sam živela u Vojvodstvu 1.“

„Poreklo“, glasno je razmišljao Oliver kog je Karis upoznala u jezičkoj laboratoriji i pozvala ga na večeru samo iz pristojnosti. „Mi kao treća generacija Evropljana uopšte ne bi trebalo da govorimo o svom poreklu.“

„Vojvodstvo 1?“, upitala je Karis Ljiljanu ne obraćajući pažnju na Oliverovu upadicu. „Kako ti se dopao život u Centralnom Vojvodstvu?“

„Bio je utopistički savršen“, rekla je Ljiljana, na šta su se svi za stolom nasmejali. „Ipak, veoma sam ponosna.“

„Trebalo bi svi da budemo“, rekao je Džon. „Živimo slobodno, nezavisno, u stalno promenljivim i izmešanim zajednicama. Ima mnogo toga na šta treba da budemo ponosni.“

„Jeste, jeste“, složila se s njim Ljiljana pre nego što je podigla čašu da nazdravi svima. „U čije ime mi živimo?“

„Ni u ime božje, ni u ime kraljevo, ni u ime države!“, odgovorili su svi jednoglasno.

„U čije ime?“

„U sopstveno!“

Oliver je iskoristio priliku da dospe sebi još malo vina. „Ali ne možete poreći da više niko od nas ne govori o tome *odakle* je poreklom, već se pominje samo to *gde* je ko živeo“, rekao je, vrteći u ruci čašu s pinot gridom.

„U tome i jeste draž Rotacije“, rekao je Maks. „Vidimo svet, živimo na različitim mestima, a ni na jednom se ne zadržavamo duže od tri godine...“

Astrid se nagnula unapred. „Rođena sam u Severnom Vojvodstvu, ali sam tek u šestoj rotaciji poslata ponovo tamo. Bilo je divno ponovo živeti neko vreme u Skandinaviji. Samo, brate mili, tamo je mnogo hladno.“

Ponovo su se svi nasmejali. „Koje je bilo najhladnije mesto na kom ste živeli?“, upitao je Džon.

„Rusija“, odgovorila je Ljiljana. „Vojvodstvo 13. U kancelarijama Sve-mirske agencije često je bivalo i po deset ispod nule.“

Oliver je na to zacvokotao. „Irska.“

Karis ga je začuđeno pogledala. „Irska? Najhladnija?“

„Pero-kategorija“, zakikotala se Astrid. „Živela sam tamo i sve vreme je temperatura bila iznad nule.“

„A ja sam živeo u Vojvodstvu 5 pre tri Rotacije i tada je tamo bilo je-zivo hladno“, bio je uporan Oliver. „Jesi li nekad bila u baru na reci Lifi, gde se pevaju narodne pesme?“

Astrid je na to odmahнула glavom.

Oliver se nije dao pokolebati. „To je zaista fantastično mesto.“ Otpio je nekoliko gutljaja vina i skliznuo sa svoje stolice. „Karis, mislim da bi se tebi jako dopalo. Jednom sam i ja tamo otpevao neku pesmu. Klasičnu ljubavnu. Sad ću je tebi otpevati.“

O bože! „Stvarno nema potrebe. Maks je doneo pogačice, pa...“

Oliver je uzeo gitaru, i dok je Karis u sebi klela svoju majku što joj je poverila tu prokletinju na čuvanje, Oliver je već počeo da prebira po ži-cama i da joj se približava.

O, ne, blagi bože! Bože pomози! Molila se u sebi, nadajući se da on neće pevati direktno njoj. Taman kad je Oliver otvorio usta s namerom da za-peva, oglasio se Maks.

„Dopusti da ti pomognem“, rekao je i počeo da skuplja tanjire sa stola, vešto se postavivši između Karis i njenog obožavatelja. Zatim je prešao pogledom preko svih okupljenih. „Želi li neko desert?“

„Odlična ideja“, rekla je Karis.

„Mogla bi malo da mi pomogneš“, odgovorio je Maks dok je iza nji-hovih leđa Oliver i dalje drndao po gitari.

„Naravno.“ Pokušala je da se izvuče s mesta gde je Oliver izvodio svoju tačku, ali ovaj se odjednom zaneo prema njoj i zapahnuo je vinskih ispa-renjima. Ustuknula je praveći grimasu, na šta je Maks prišao i rukom po-klopio vrat gitare. Oliver ga je zbunjeno pogledao. „Može desert?“, upitao je Maks umilnim tonom.

Poražen, Oliver se sručio nazad na stolicu, na šta ga je Astrid brižno potapšala po ruci. „Neki ljudi ne razumeju umetnost.“ Dopunila mu je čašu i okrenula se licem prema njemu. „Prosto je ne shvataju.“

Maks i Karis odneli su tanjire u kuhinju. Karis je zatvorila vrata, oslonila se leđima o njih i odahnula. Maks je stao pored nje. „Dodavola!“, rekla je i zagledala se u tavanicu. „Ovo je bilo gusto. Hvala što si me izbavio.“

„Ne mogu da verujem da ljudi ovo rade na civilizovanim zabavama. Šta misliš, da li je on možda hteo da mu se svi pridružimo? Da napravimo svirku? Recimo, ja bih mogao da udaram u bubnjeve, Ljiljana bi mogla da lupa ritam dvema viljuškama kao udaraljčkama...“

„A Oliverovu glavu treba koristiti kao činele...“

„To svakako može da se organizuje.“

„Ja bih mogla da prebiram po dirčkama...“

„Ti sviraš klavir?“

Karis je klimnula glavom.

„Baš super. Gde je?“

Ona je istegnila prste i dalje držeći tanjire i osmehnula mu se.

„Da, naravno. Možeš da sviraš bilo gde. Mislio sam, ako imaš pravu gitaru, možda negde držiš i pravi klavir...“

„To je gitara moje majke. Malo je kod mene, malo kod nje, u zavisnosti gde koja živi. Ona kaže da vlaga uništava instrumente, tako da gitara uvek stoji kod one koja živi u suvljoj klimi. U stvari, mislim da je ona njome opsednuta. I tako, u narednom periodu, ja sam čuvarka Gvenine gitare.“

„Verovatno bi se tvoja majka jako rastužila kad bi saznala kroz kakvu je torturu njena gitara prošla večeras.“ Oboje su se prigušeno nasmejali. Karis je zatim spustila tanjire u sudoperu. Maks je prebacio pamučnu krpu preko ramena, zatim izvadio šest staklenih činija za desert, pevajući pritom Oliverovu melodiju, na šta su se oboje slatko zakikotali. „Gde je sad tvoja porodica?“, upitao je.

Karis se naslonila na radni pult, posmatrajući ga kako puni činije i ukrašava ih šlagom. „Moji roditelji sada žive u Vojvodstvu 14, a moj brat radi u spasilačkim timovima u bivšim Sjedinjenim Državama...“

„Sranje. Stvarno?“

„Da. Dugo se nismo čuli s njim. Doduše, to smo i očekivali, ali ipak je teško. Pretpostavljam da mu je mnogo važnije da dostavlja vodu i hranu